HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tallinna Haridusamet

25.02.2026 nr 9.5-2.2/25-26/17/13

Lasteaia Ojake haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 1, § 75[2] lõigete 1 ja 4, alushariduseaduse § 48 lõike 2 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Lasteaia Ojake haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Lasteaia pidajal Tallinna Haridusametil esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Kui lasteaia pidaja ei täida ettekirjutust hoiatuses märgitud tähtaja jooksul, siis võib järelevalveorgan rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 9600 eurot.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Maask
järelevalveosakonna peaekspert

Lisad:
1. Õiend
2. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Lasteaed Ojake

735 1515
kaidi.maask@hm.ee

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna peaeksperdi korraldusega
„Lasteaia Ojake haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

LASTEAIA OJAKE HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Lasteaed Ojake (edaspidi *lasteaed)* on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav koolieelne lasteasutus aadressil Ädala tn 3, 10614 Tallinn, Harjumaa.

2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *HTM*) järelevalveosakonna peaeksperdi 15.12.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/17/1 „Haldusjärelevalve algatamine Lasteaias Ojake“ alusel.

3. Järelevalves oli vaatluse all, kuidas on lasteaias korraldatud õppe- ja kasvatustegevus ning kuidas see võimaldab lastel jätkata õpinguid eestikeelses koolis; missuguseid metoodikaid ja õppematerjale kasutatakse õpetamisel; kas õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kvalifikatsioon, sh eesti keele oskuse tase vastab nõuetele; kas õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas lasteaias hinnatakse õppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.

4. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõunik Hille Voolaid ja peaekspert Kaidi Maask.

5. Järelevalve algas 02.02.2026.

6. Järelevalves vesteldi lasteaia direktori ja õppejuhiga ning pidaja, õpetajate, abiõpetajate ja hoolekogu esindajatega, tugispetsialistidega, lastevanematega, tutvuti lasteaia õppekeskkonna ja dokumentatsiooniga ning vaadeldi õppe- ja kasvatustegevusi, võrreldi lasteaia dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Lasteaed Ojake on Tallinna linnas tegutsev munitsipaallasteaed, mis võimaldab koolieast noorematele lastele hoidu ja alushariduse omandamist. Lasteaias on 2025/2026. õppeaastal 10 rühma, kus on kokku 138 last ning 39 õppe- ja kasvatusala töötajat.

Lasteaial on kehtiv arengukava, mis on koostatud perioodiks 2024–2026. Arengukavas on sõnastatud viis arenduse põhisuunda viies valdkonnas. Kõigis valdkondades on sõnastatud täiendavad põhisuunad, nt toimub sujuv üleminek eestikeelsele õppele ning õppe- ja kasvatustegevus on iga lapsega arvestav. Valdkonnas õppe- ja kasvatustegevus on seatud eesmärk: seoses eestikeelsele haridusele üleminekuga on eesti keelt rakendatud õppetegevustesse ja lasteaia üritustesse. Iga valdkonna kohta on välja toodud tugevused ja parendustegevused.

Sisehindamisega on lasteaias tegeldud, kuid sisehindamise korras ei ole välja toodud, milliseid sisehindamise tegevusi tehakse regulaarselt, sh milliseid andmeid ja millal kogutakse. Eesti keele õpet viimastel aastatel süsteemselt analüüsitud ei ole. 2024. aastal koostatud analüüs

eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava täitmisest on väga üldsõnaline.

Lasteaia õppekava vajab uuendamist ja kooskõlla viimist alusharidusseadusega. Õppekavast lähtuvalt õpetatakse muu kodukeelega lastele eesti keelt lõimitud tegevuste ja kõnearendusteemade kaudu, kasutades selleks lõimitud keele- ja aktiivõppe metoodikat.

Lasteaias on mindud üle eestikeelsele õppele. Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad peamiselt eesti keeles, kuid järelevalves ei saadud kindlust, et kõigi koolieelikute rühma laste eesti keele oskus tagab laste sujuva ülemineku eestikeelsesse kooli. Vaadeldud õppetegevustes oli vene keele osakaal lastevahelises suhtluses suurem kui eesti keele kasutamine. Teistes vaadeldud rühmades olid lapsed kaasatud aktiivselt tegevustesse ning õppetegevused toimusid eesti keeles.

Lasteaias kasutatakse erinevaid õppematerjale ja õppekeskkondi, on saadud piisavalt finantsvahendeid, mida on kasutatud õppevahendite ostmiseks ja õpetajate lisarahastamiseks. Eesti keele õpet toetab lasteaia metoodikakeskus, mille tegevust korraldab projektijuht, toetades õpetajaid õppevahendite soetamisel. Oluliseks peetakse eesti keele intensiivset õpet. Rühmas, kus varem kasutati osalist keelekümblust, on olnud üleminek eesti keelele kergem. Lasteaias töötab eesti keele õpetaja, kes töötab kuues rühmas kaks korda nädalas, keeleõppeks jagatakse rühm pooleks.

Vestlusel osalenute sõnul võiks keeleõpet parendada õpe väiksemates rühmades. Lisaks õpetajate keelerändele võiks kasutada ka laste keelerännet. Laste keeleoskust arendaks samuti rohkemate võimaluste kasutamine lasteaiavälistes tegevustes, nt muuseumide külastus, sest väljasõidud toetavad igati laste eesti keele arengut. Märgiti ka, et eesti keele oskusega pädevaid õpetajaid ei ole lasteaias piisavalt ja oleks vaja rohkem eestikeelseid õpetajaid, sest õpetajate koormus on suur.

Laste arengut on hinnatud kaks korda õppeaastas, arengu hindamiseks on koostatud arengutabelid. Koolivalmiduskaardid on koostatud vastavalt õppekavas kehtestatud vormile. Eelmisel õppeaastal töötas lasteaias 11 rühma ning lapsi oli rohkem kui täna lasteaias käib. Arenguvestlused viidi läbi 164 lapsevanemaga 175-st.

Lasteaias kasutatakse õppe- ja kasvatustöö andmete dokumenteerimiseks e-lasteaia infosüsteemi ELIIS (edaspidi *ELIIS*). Õppe- ja kasvatustegevuste igapäevane dokumenteerimine on toimunud nõuetekohaselt, sissekanded on tehtud eesti keeles.

Lasteaias töötab kaks logopeedi ja eripedagoog, tugispetsialistide kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele, kuid logopeedid peavad omandama eesti keele oskuse tasemel C1 hiljemalt 01.08.2026.

Õppeasutuses vastab kvalifikatsioon nõuetele 39-st õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajast 23-l (59%), seega kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes ei ole piisav õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamiseks.

Lasteaia 39-st õppe- ja kasvatusala töötajast 19 on läbinud erinevaid eesti keele õpetamisega seotud koolitusi. Teised töötajad on läbinud koolitusi, kuid need ei ole seotud eesti keele õpetamisega. Alustava õpetaja ABC koolitusel osaleb kuus õpetajat. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate keelelise arengu toetamiseks taotleti vahendeid Töötukassast, korraldati keelekohvikut, 2024. aastal käisid viis õpetajat keelerändes, 2025. aastal osalesid kaks õpetajat Tartus keelerändes.

Käesolevaks aastaks on planeeritud kõigile õpetajatele koolitus eesti keele õpetamine mitmekultuurilises õppekeskkonnas. Planeeritud on sisekoolitus sügisel ka abiõpetajatele – abiõpetaja osalemine pedagoogilistes protsessides.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Lasteaia arengu planeerimine

1.1. Arengukava

Alusharidusseaduse[1] (edaspidi *AHS*) kohaselt peab direktor koostama koostöös töötajate, lasteaia pidaja ja hoolekoguga lasteaia arengukava. Arengukava tehakse vähemalt kolmeks aastaks ja koostamisel arvestatakse sisehindamise tulemustes esile toodud tugevustega ja parendusvaldkondadega ning riskianalüüsi tulemustega. Lasteaia pidaja peab kinnitama lasteaia arengukava ja looma võimalused täita arengukava eesmärke. Arengukava täitmise eest vastutab lasteaia direktor.[2] Lasteaia arengukava avalikustatakse lasteaia veebilehel[3].

Lasteaial on pidaja kinnitatud[4] arengukava, mis on kooskõlastatud hoolekogus[5]. Arengukava on lasteaia veebilehel[6] avalikustatud.

Arengukava on koostatud aastateks 2024–2026. Sissejuhatuses on välja toodud, et arengukava koostamisse kaasati lasteaia töötajad, arvestati lastevanemate huvide ja ootustega seoses eesti keele õppele üleminekuga.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul nemad kehtiva arengukava koostamisel ei osalenud. Seda ei teata, kes konkreetselt õpetajatest on uue arengukava koostamisele kaasatud.

Arengukava koostamisel on arvestatud rahuloluküsitluste tulemustega, mida saadi vanematelt ja lastelt. Personali rahuloluküsitluste tulemusi ei ole kajastatud.

Direktori sõnul toimuvad rahuloluküsitlused koolieelikutele igal aastal, ka personalile viiakse läbi igal aastal, v.a 2025. Lastevanematele viidi küsitlus läbi 2024. aastal. Osaletakse ka Haridus- ja Noorteameti (edaspidi *Harno*) küsitlustel, millele vastavad lapsevanemad ja personal.

Arengukava perioodiks on sõnastatud viis arenduse põhisuunda viies valdkonnas – eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, õppe- ja kasvatustegevus, avaliku suhtlemise ja partnerluse juhtimine, ressursside juhtimine. Kõigis valdkondades on sõnastatud täiendavad põhisuunad, nt õppe- ja kasvatustegevus – toimub sujuv üleminek eestikeelsele õppele ning õppe- ja kasvatustegevus on iga lapsega arvestav. Iga valdkonna kohta on välja toodud tugevused ja parendustegevused.

Personalijuhtimise valdkonnas on tugevustena välja toodud, et toimub Keelekohvik õpetajate eesti keele taseme parandamiseks, on loodud mentorlussüsteem.

Mentorlust lasteaias kasutatakse. Direktori sõnul määratakse mentoriks kogemustega õpetajad, lasteaias on kuus uut õpetajad, kellele on määratud mentor. Kaks õpetajat lõpetasid alustava õpetaja koolituse. Õppejuhi sõnul on õpetajad toetavad, menteega toimuvad arutelud,

[1] AHS, § 19 lg 1.
[2] AHS, § 19 lg 3.
[3] AHS, § 19 lg 4.
[4] Tallinna Haridusameti 01.03.2024 käskkiri nr T-7-1/24/101 „Tallinna munitsipaalkoolieelsete lasteasutuse arengukavade kinnitamine“, p 1.1.
[5] Hoolekogu 30.01.2024 koosoleku protokoll nr 2.
[6] Lasteaia Ojake arengukava | Tallinn, 02.02.2026.

vaadeldakse õppetegevusi ja arutatakse nende üle. Toimuvad ka ühised arutelud, kus osalevad kõik mentorid ja menteed. Mentor on üldjuhul oktoobrist aprillini.

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna tugevustena on välja toodud nt digivahendite rakendamine õppetegevuses, tuge vajavatele lastele pakutakse tugispetsialistide teenust ning arengu toetamisel arvestatakse rahvuse eripäraga, eesti keele harjutamine toimub erinevate projektide toel ka väljaspool lasteaeda.

Õppejuhi sõnul on lasteaias lapsi erinevatest riikidest. Toimus nt riikide nädal, kus iga rühm rääkis konkreetsest riigist.

Parendustegevustena on märgitud seoses eestikeelsele haridusele üleminekuga nt eesti keele õppetegevuste mitmekesistamine ja projektõppe rakendamine õppetegevuse erinevates valdkondades.

Arengukava lisana on koostatud tegevuskava arengukava perioodiks. Igale valdkonnale on sõnastatud eesmärgid. Planeeritud on tegevused eesmärkide täitmiseks ja periood tegevuste läbiviimiseks. Iga tegevuse mõõtmiseks on sõnastatud mõõdikud ning lisaks on välja toodud baastase 2023. ja sihttase 2026. aastal. Mõnes valdkonnas ei ole määratud tegevuse eest vastutajat.

Pidaja sõnul olid tegelikult vastutajad olemas, 2023. aasta lõpus on lasteaed tegevuskava kaitsnud, 2024. aastal on kinnitatud. Tegevuskava oli tabelivormis ja on võimalik, et vastutajate lahtrid ekslikult kadusid pdf-faili salvestamisel.

Valdkonnas õppe- ja kasvatustegevus on seatud eesmärk: seoses eestikeelsele haridusele üleminekuga on eesti keelt rakendatud õppetegevustesse ja lasteaia üritustesse.

Õppejuhi sõnul peetakse oluliseks kogukonna kaasamist, lastevanematega korraldatakse ühisüritusi (laadad, spordipäevad).

Direktori sõnul on oluline uute õpetajate värbamine, osalemine Erasmuse projektides, keelekeskkonna loomine, koolitustel osalemine, parima praktika jagamine, personali tunnustamine. Õppejuhi sõnul on oluline kaasav haridus, väljakutseks on lapse arengu hindamine.

Arengukava tegevuskava valdkonnas õppe- ja kasvatustegevus sõnastatud eesmärgid ja tegevused toetavad vähesel määral iga lapse eestikeelse õppe- ja kasvatustegevuse arendamist. Planeeritud tegevustest on välja toodud õppevara loomine/hankimine ja rakendamine ning üleminek täielikule keelekümblusele, mis on väga laiaulatuslikud tegevused ja ei anna selgust, kuidas toetatakse sellega lapse eesti keele arengut. Lisaks on välja toodud koostöö eestikeelsete lasteaedadega, mis on kindlasti toetav võimalus keele omandamiseks, kuid ei selgu konkreetsed tegevused, mis on arengukava perioodiks planeeritud.

1.2 Sisehindamine

Direktor peab koostöös töötajatega viima läbi lasteaia sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteaia järjepidev areng.[7]

Lasteasutuse sisehindamise korra peab kehtestama direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.[8]

[7] AHS, § 19 lg 2.
[8] AHS, § 19 lg 2.

Direktor on sisehindamise korra kehtestanud[9] ning hoolekogu on andnud oma arvamuse[10]. Sisehindamise korra[11] kohaselt on lasteaia sisehindamisega seotud tegevused määratletud lasteaia üldtööplaanis. Korras on välja toodud sisehindamise läbiviimiseks kasutatavad metoodikad, nt finantsaruandlus, dokumentatsiooni analüüs, õppe- ja kasvatustegevuse tulemuste analüüsimine ja hindamine, küsitluste ja arenguvestluste tulemuste analüüs.

Sisehindamise korras ei ole välja toodud, milliseid sisehindamise tegevusi tehakse regulaarselt, sh milliseid andmeid ja millal kogutakse. Korra kohaselt vormistatakse tervikliku sisehindamise tulemused analüütilise aruandena.

Direktori sõnul toimuvad iga õppeaasta lõpus analüüsid, hinnatakse lasteaia tugevusi ja nõrkusi, viiakse regulaarselt läbi rahuloluküsitlusi, õppejuht lisas, et iga õppeaasta lõpus toimub lapse arengu hindamine, iga lapse kohta täidetakse lapse arengukaart, tehakse kokkuvõte.

Järelevalves esitati sisehindamise aruanne[12], mis on koostatud perioodi 2022–2025 kohta. Lasteaias koostatakse aruannet õppeaastate, mitte kalendriaastate kaupa, selgitas direktor.

Sisehindamise aruandes on analüüsitud viit valdkonda: eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, õppe- ja kasvatustegevuse juhtimine, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine. Kõigis valdkondades on esitatud ülevaade perioodi tegevustest, toodud välja tugevused ja parendusvaldkonnad. Õppe- ja kasvatustegevuse juhtimise valdkonnas on tugevustena märgitud nt digivahendite igapäevane kasutus (ALPA, nutitahvlid, robotid jne), järjepidev õuesõpe ja aiandustegevused, laste ja vanemate kõrge rahulolu. Parendustegevustena on välja toodud nt vajadus suurendada huvitegevuste valikut, tõsta õpetajate digipädevust regulaarsete koolitustega. Tugevuste ja parendusvaldkondade väljaselgitamiseks on kasutatud nii lastevanemate kui ka laste rahulolu-uuringute tulemusi.

Järelevalves esitati rahuloluküsitluste tulemused, mis on saadud 2024. aastal läbiviidud Harno küsitlustest vanematele ja õpetajatele. Vanemate küsitlusest selgub, et lastele meeldib käia lasteaias ning neil on seal sõbrad. Samas on näitajad langenud. Õpetajate tagasisidest selgus, et õpetajate tööga rahulolu ning enesetõhusus on langenud. Antud tulemused on väga vähese informatsiooniga ning nende alusel on keeruline planeerida parendustegevusi.

Järelevalves esitati kahe viimase õppeaasta lasteaia aastaanalüüsid. Esitatud aastaanalüüsides on peamiselt loetletud tegevusi, erinevate vahendite kasutamist ja õppevideote loomist. Ei ole analüüsitud läbi viidud tegevusi, vahendite kasutamist ja ei selgu ka vajadused järgneva õppeaasta tegevuste parendamiseks. Laste rahuloluküsitluses, mis toimus aprillis 2025 kahes rühmas, on märgitud, et kõikidel lastel on sõbrad, lasteaias toimuvad üritused meeldivad lastele, puhkeaeg meeldib.

Õppejuhi sõnul koostatakse igas rühmas õppeaasta lõpus analüüs, kus tuuakse välja, kuidas täideti eesmärgid, kui palju oli toimunud arenguvestlusi jm. Seda tehakse rühmameeskonnas ja selle alusel koostatakse lasteaia üldanalüüs, mille alusel toimub uue õppeaasta planeerimine. Pidaja sõnul kogutakse andmeid aasta kaupa, perioodi lõpul koostatakse aruanne, mis kooskõlastatakse ka pidajaga.

Järelevalves esitati 2020/2021. õppeaastal uuritud laste eesti keele oskuse diagnostika ning

[9] Direktori 31.01.2013 käskkiri nr 1-21/2.
[10] Hoolekogu 17.01.2013 protokoll nr 2.
[11] Sisehindamise kord, p 5.2.
[12] Sisehindamise aruanne 2022–2025.

2022/2023. õppeaastal uuritud laste eesti keele ja matemaatiliste oskuste diagnostika kokkuvõtted. 2020/2021. õppeaasta uuringus kasutati materjali raamatust „Mari tuba" ja osales 15 koolieelikut. Selgus, et lastel oli raskusi üldistamisel; neli last ei saanud küsimustest aru, vajasid tõlget ja vastasid vene keeles; kolm last osalesid vestluses ja kaks said aru ning proovisid ka vastata. 2022/2023. õppeaastal kasutati uuringus K. Tarassovi loodud õppematerjali ning osales 24 koolieelikut. Seitse last osales dialoogis, kuid ülejäänutel oli pigem raskusi ning nad vastasid ühesõnaliselt või vene keeles. Seitsmel lapsel oli raskusi lausete moodustamisel ja nende sõnavara oli väike.

1.3. Ettepanekud direktorile

1.3.1. Esitada uue arengukava koostamisel selgemalt seosed sisehindamisel välja toodud tugevuste ja parendusvaldkondadega.
1.3.2. Määratleda arengukavas õppe- ja kasvatustegevusega seotud eestikeelse õppe tegevused, lähtudes vajadusest toetada iga lapse arengut.
1.3.3. Planeerida tegevusi, mis toetaks senisest rohkem laste võimalusi arendada praktilist eestikeelset suhtlusoskust, nt erinevate asutuste, muuseumite külastamine.
1.3.4. Täiendada sisehindamise korda, määratledes, milliseid sisehindamise tegevusi tehakse regulaarselt, sh milliseid andmeid ja millal kogutakse.

2. Õppekava õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

2.1. Lasteaia õppekava

Alushariduse riikliku õppekava, mis näeb ette alushariduse standardi, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.[13] Alushariduse riikliku õppekava[14] (edaspidi *AHRÕK*) alusel peab lasteaed koostama oma õppekava, mis on õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise ning läbiviimise alusdokument. Lasteaed peab lähtuma õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel lasteaia õppekavast.[15] Lasteasutuse õppekava (edaspidi *õppekava*) peab direktor koostama koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega ning kinnitama õppekava, olles eelnevalt kuulanud ära hoolekogu arvamuse.[16]

Järelevalves esitas direktor lasteaia õppekava, mis on kinnitatud direktori käskkirjaga[17] ning millele on arvamuse andnud hoolekogu[18]. Järelevalves esitatud õppekava on kinnitatud kehtetu seaduse[19] alusel.

Direktori sõnul on kõik muudatused kooskõlastatud, aga õppekava tehti kehtetu seaduse alusel, kuna ei teatud, mille alusel teha. Töörühmad uue õppekava koostamiseks on juba määratud.

Õppekavas on lasteaia eripärana välja toodud neli põhisuunda – laste kõne arendamine, laste tervise edendamine, „Kiusamisest vaba lasteaed" metoodika rakendamine ja keskkonnasäästlike väärtuste lõimimine.

Direktori sõnul on lasteaias tähelepanu all laste kõne arendamine, tervise edendamiseks on õueala, õppejuht lisas, et olulisel kohal on kaasava hariduse rakendamine, keskkonnahoid, nt prügi sorteerimine, taaskasutus.
Pidaja lisas, et tegemist on kiusamisest vaba metoodikat rakendava ja koostööalti lasteaiaga. Lasteaed on saanud tunnustuse Kuldne Õun kaasava hariduse projekti eest.

[13] AHS, § 7 lg 1.
[14] Haridus- ja teadusministri 07.08.2025. a määrus nr 33 „Alushariduse riiklik õppekava", § 2 lg 1.
[15] AHS, § 7 lg 4.
[16] AHS, § 7 lg 5.
[17] Direktori 17.12.2025 käskkiri nr 1-2/17.
[18] Hoolekogu 30.01.2024 koosoleku protokoll nr 2.
[19] Koolieelse lasteasutuse seadus (KELS).

Õppekavas[20] on välja toodud tööpõhimõtted, mida rakendatakse andekate lastega.
Õppejuhi sõnul ei ole käesoleval õppeaastal lasteaias andekaid lapsi, kuid varem on olnud. Andekatele lastele anti täiendavaid ülesandeid, suunati osalema konkurssidel, kuid rohkem tegelesid andekate lastega vanemad.

Lasteaia õppekavas[21] on välja toodud põhimõtted, kuidas toetatakse muu kodukeelega lapse eesti keele õpet. Eesti keele õpe toimub lõimitud tegevuste ja kõnearendusteemade kaudu, kasutades selleks lõimitud keeleõppe ja aktiivõppe metoodikat. Eesmärkideks on seatud, et laps tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu; soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega; tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest; kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid ning võimalikult kiiresti kohaneb Eesti kultuuriga.

Kehtival lasteaia õppekaval on seitse lisa koos lisade juurde kuuluvate dokumentidega. Lisa 1 on lapse arengukaart, mille järgi hinnatakse lapse arengut. Antud lisas on välja toodud üldoskustena erinevates vanustes erinevad üldoskused – 1–3aastastel on välja toodud õppe- ja kasvatuslikud, sotsiaalsed ja mänguoskused ning 3–7aastastel on hinnatavateks üldoskusteks õppe- ja kasvatusoskused, sotsiaalsed, enesekohased ja mänguoskused.

Õppekava lisas on kasutatud mõistet lapse individuaalsuse kaart, mis ei ole korrektne termin. Varasemalt on kasutusel olnud individuaalne arenduskava[22], uue seaduse kohaselt on individuaalse arengu jälgimise kaart[23] ning vajadusel koostatakse individuaalne arenduskava[24].

Tulenevalt AHRÕKist[25] tuleb viia lastehoidude ja lasteaedade õppekavad käesoleva määrusega vastavusse hiljemalt 31.08.2026.

Lasteaia õppekavas on kirjas, et rühma tasandil kavandatud tegevused on esitatud rühma aasta tegevuskavas.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul koostavad rühmaõpetajad igal aastal rühma tegevuskava. Tegevuskava esitatakse õppejuhile, kes annab ka soovitusi tegevuskava täiendamiseks. Muusika- ja liikumisõpetaja teevad oma tegevuskava kas kvartali või poolaasta kaupa, planeerides tegevused ja üritused.

2.2. Rühmade moodustamine ja töökorraldus
Seaduse[26] kohaselt moodustab lasteaia direktor iga lapse vajadusi ja heaolu arvestades lasteaiarühmad. Laste piirarv lasteaiarühmas on 20[27].

Lapse heaolu ja arengu toetamiseks võib lasteaias moodustada väiksemaid rühmi. Haridusliku erivajadusega (edaspidi *HEV*) lapsele sobiva suurusega rühma moodustamisel tuleb järgida koolivälise nõustamismeeskonna soovitust või eriarsti hinnangut igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustava terviseseisundi kohta või puude raskusastme tuvastamise otsust[28].

[20] Õppekava, p 8.3.
[21] Õppekava, p 8.4.
[22] Haridus- ja teadusministri 29.05.2008. a määrus nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“, § 8 lg 3.
[23] AHS, § 13 lg 4.
[24] AHS, § 13 lg 5.
[25] AHRÕK, § 24.
[26] AHS, § 10 lg 1.
[27] AHS, § 10 lg 2.
[28] AHS, § 10 lg 5.

Seaduse[29] kohaselt võib pidaja erandjuhul ja direktori ettepanekul, mille kohta on arvamust avaldanud hoolekogu, suurendada rühma piirarvu. Otsus suurendada rühma piirarvu tuleb teha iga rühma kohta eraldi, arvestades iga lapse vajadusi ja heaolu.

Lasteaias on kümme rühma, neist kaks on hoiurühmad, neli aiarühmad, kaks tasandusrühma (kõnepuude ja -häirete ning spetsiifiliste arenguhäiretega lastele) ja kaks pervasiivsete arenguhäiretega laste rühma autismispektri häirega lastele.

Kolmes aiarühmas on laste arv üle 20, vastavalt 22, 24 ja 24. Neljas rühmas, kus on erivajadusega lapsi, on laste arv vastavalt 4, 5, 9, 11.

Kolmes rühmas on rühma täituvuse piirarvu ületatud. Hoolekogu[30] on andnud nõusoleku suurendada laste arvu neljas rühmas, kolmes rühmas nelja lapse ja ühes rühmas kahe lapse võrra. Pidaja käskkirjaga[31] on suurendatud laste arvu rühmades, kahes rühmas kahe lapse ja kahes rühmas nelja lapse võrra. Laste arv rühmades oli kooskõlas pidaja poolt kehtestatuga.

Järelevalves kohapeal võrreldi ELIISis ja EHISes[32] märgitud laste arvu. EHISe andmetel on kahes rühmas üks laps vähem, kui on kirjas õppetööpäevikus ELIIS.

Direktor selgitas, et laste arv on muutunud, sest mõned lapsed on vahepeal läinud lasteaiast ära ja üks laps on ka juurde tulnud.

AHSi[33] kohaselt lasteaias, kus on lastehoiurühm, võib direktor moodustada liitrühma, milles on lastehoiu pooleteise- kuni kolmeaastased ja lasteaia kolme- kuni seitsmeaastased lapsed. Liitrühmas võib olla kuni 18 last.

EHISe[34] järgi on lasteaias kaks hoiurühma lastele vanuses 1–3 eluaastat. Mõlemas rühmas töötab üks õpetaja ning lapsi on rühmas 12 ja 13.

Seaduses[35] on määratletud, et igas lasteaiarühmas peab töötama vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul peab olema tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta. Liitrühmas peab töötama vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul peab tagama õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja kuni üheksa lapse kohta. Kui lastehoiurühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, peab rühma tööaja jooksul olema tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja iga kaheksa lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul, iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste puhul ning iga üheksa lapse kohta liitrühmas.[36]
Rühmas, milles on suurendatud laste piirarvu 20, peab olema kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni 12 lapse kohta.[37] Liitrühmas, milles on suurendatud laste piirarvu üle 18, peab olema kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta.[38]

[29] AHS, § 10 lg-d 6 ja 7.
[30] Hoolekogu 28.05.2025 koosoleku protokoll nr 3.
[31] Tallinna Haridusameti 14.08.2025 käskkiri nr T-7-1/25/378.
[32] EHIS, 02.02.2026.
[33] AHS, § 10 lg 3.
[34] EHIS, 02.02.2026.
[35] AHS, § 11 lg 1.
[36] AHS, § 34 lg 4.
[37] AHS, § 11 lg 2.
[38] AHS, § 11 lg 2.

Lasteaia rühmades vastab täiskasvanute ja laste suhtarv nõuetele. Kahes lastehoiurühmas töötavad üks õpetaja ja kaks abiõpetajat. Kuues rühmas töötatakse meeskonnana – õpetaja ja kaks abiõpetajat, ning kahes rühmas töötatakse meeskonnana, kaks õpetajat ja abiõpetaja. Rühmameeskonnad töötavad kattuva tööaja alusel ja osalevad koos nt jalutuskäikudel, väljasõitudel. Rühmatöötajate kattuv tööaeg on kell 11.00–14.00.

Lasteaias töötab eesti keele õpetaja, kes töötab rühma lastega kaks korda nädalas, keeleõppeks jagatakse rühm pooleks. Eesti keele õpetaja töötab nelja aiarühma, kahe erirühma ning ühe lapsega. Õppetöö toimub kaks korda nädalas korraga 25 või 30 minutit. Õppetöös kasutab õpetaja raamatuid, salme, laule, pilte, õppevideosid ja mänguasju, rääkis õpetaja. Õpetaja sõnul ta eraldi tegevuskava ei koosta, teemad on peamiselt samad, mis tehakse rühmades.

2.3. Päevakava

Nõuded päevakavale on esitatud määruses[39]. Õppeasutuses koostatakse päevakava, arvestades käesoleva määruse nõudeid, õppeasutuse lahtioleku aega ning laste ealisi ja individuaalseid arenguvajadusi. Lasteaia päevakava peab kinnitama direktor[40].

Päevakava koostamisel peab võtma arvesse määruses[41] sätestatud tingimusi puhkeajale, sh kuni kolmeaastasele lapsele peab olema tagatud kuni kaks tundi puhkeaega päevas valikuvõimalusega une ja muu vaikse tegevuse vahel ning 4–7aastasele lapsele üldjuhul kuni 1 tund puhkeaega. HEV-lapsele peab võimaldama puhkeaja lapse tervisest ja arengulisest eripärast lähtudes.

Direktori käskkirjaga[42] on kinnitatud õppeaasta tegevuskava 2025/2026. õppeaastaks ja päevakava 2025/2026. õppeaastaks. Direktori käskkiri on kehtestatud kahe kehtetu määruse[43] alusel.
Ärakuulamisel edastas lasteaia pidaja direktori käskkirja[44] kehtiva määruse järgi kehtestatud päevakavaga.

Esitatud dokumendis on eraldi välja toodud iga rühma päevakava. Kõikides rühmades oodatakse lapsi alates kella 7.00. Planeeritud on hommikuvõimlemine, kolm toidukorda, hommikuring ning õppe- ja kasvatustegevused koos vabategevustega. Iga rühma päevakavasse kuulub õuesoleku aeg ning puhkeaeg lähtuvalt laste vanusest.

Direktori sõnul detsembri lõpuni lapsed, kes ei soovinud magada, said olla lugemispesas ja nende lastega oli liikumis- või muusikaõpetaja. Seal käis ainult üks laps, kes lahkus lasteaiast. Lapsed tahavad üldjuhul magada.

2.4. Õppe- ja kasvatustegevuse dokumenteerimine

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine, rakendamine, hindamine ja arendamine on paindlik ning peab põhinema pedagoogilisel dokumenteerimisel (edaspidi *dokumenteerimine*). Dokumenteerimise käigus tehakse nähtavaks õppe- ja kasvatustegevuse seos õppekavaga, eesmärgid, tegevused, teemakäsitlus ning kokkuvõte eesmärkide saavutamisest, samuti

[39] Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18.
[40] Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18 lg 1.
[41] Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18 lg 2.
[42] Direktori 03.09.2025 käskkiri nr 1-2/24/15.
[43] Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, sotsiaalministri 24.09.2010. a määrus nr 61 „Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale”. Kehtetud alates 01.09.2025.
[44] Direktori 17.02.2026 käskkiri nr 1-2/7.

õppimise protsess (kogemused, tegevused) ja laste kognitiivne potentsiaal (arutlusoskus, väljendatud seisukohad, teadmised).[45]

Lasteaia õppekavas on reguleeritud õppe- ja kasvatustegevuste dokumenteerimine, mis toimub ELIISis. Õpetajad, planeerides tegevusi, täidavad ELIISis kuu- või projektplaani.[46]

Järelevalves tutvuti õppe- ja kasvatustegevuste dokumentidega ELIISi keskkonnas. Kanded olid tehtud eesti keeles. Õpetajad on täitnud rühmapäevikuid igal õppepäeval ja on välja toonud peamised tegevused ning viited õppetöös kasutatud dokumentidele.

ELIISis ei olnud ühelgi rühmal esitatud jaanuarikuu plaani, kuid igal rühmal oli projektplaan. Projektplaanid on rühmades koostatud kuupõhiselt või pikemaks perioodiks. Mõnes rühmas on projektplaani kestvuseks kolm kuud. Peale projektplaanide on ELIISis esitatud rühmade kaupa aastaplaanid, mis on mõnel rühmal kinnitatud ning mõnel mitte.

Õppejuhi sõnul täidavad ELIISi nii õpetaja kui abiõpetaja, seal täidetakse ka nt koolivalmiduskaart, märgitakse lapse arengu edusammud. Õppejuht jälgib ELIISi täitmist.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul koostatakse projektplaan, ühe õpetaja hinnangul koostas ta eelmisel aastal kuuplaani, mida ta hindas paremaks plaaniks.

2.5. Eestikeelse õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

AHS[47] sätestab, et munitsipaallasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

Lasteaias oli koostatud aastateks 2023–2024 tegevuskava[48] üleminekuks eestikeelsele õppele, mis sisaldab eesmärke, tegevusi ja aega. Tegevuskava analüüsis[49] on märgitud tegevused ja toimingud, välja on toodud, et kõik õppe- ja kasvatustegevused – hommikuringid, mängud, igapäevased rutiinsed tegevused, laulmine, joonistamine, konstrueerimine, sportimine jne – toimuvad eesti keeles. Eesti keele õppimist on toetatud mitmekesiste meetoditega, kasutades selgitamiseks pilte, žeste, kehakeelt. Kasutatakse lihtsaid väljendeid ja kordamist, et uusi teadmisi kinnistada. Keeleõpe toimub mitmekülgselt – laulude, liikumise, kunstitegevuste ja rollimängude kaudu, pakkudes lastele mängulist ja mitmekesist keeleõpet. Kasutusele on võetud digilahendused Opiq, Alpa. Vanemate laste rühmad teevad koostööd muuseumidega, kus korraldatakse temaatilisi üritusi.

Analüüs on väga üldsõnaline ja sealt ei selgu, mida konkreetset tehti, kes osalesid, millised olid tulemused, nt muuseumitundides osalemise puhul on märgitud toiminguks eestikeelsete muuseumitundide organiseerimine. Millised rühmad ja kui palju lapsi ning millistes muuseumitundides osalesid, dokumendist ei selgu.

Direktori sõnul on rühmas kokkulepe, et rühma meeskond suhtleb lastega eesti keeles igapäevastes olukordades (tegevustes, söögiajal, õuesolekul jne), mis loob loomuliku keelekeskkonna. Samuti luuakse rühmas positiivne tööõhkkond, et soodustada eesti keele õpet, samuti arendatakse eesti keelt muusika- ja liikumistundides, kus lapsed õpivad uusi eestikeelseid sõnu ja väljendeid, lapsed on harjunud, et nendega suheldakse eesti keeles.
Murekohaks on erivajadustega lapsed, mõned nendest ei valda piisavalt isegi emakeelt ning teise keele omandamine on nende jaoks väga keeruline. Õppejuht lisas, et kasutatakse

[45] AHRÕK, § 8 lg 3.
[46] Õppekava, p 6.
[47] AHS, § 8 lg 1.
[48] Lasteaed Ojake. Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava, Tallinn 2023.
[49] Lasteaed Ojake. Kogu päeva eestikeelse õppe- ja kasvatustegevuse tegevuskava, 27.12.2024.

aktiivõppemeetodeid ja lõimitud keeleõpet, mis tähendab, et ühendatakse nt matemaatika, kunst, arendatakse korraga mitut oskust. Õppekäigud registreeritakse ja nende üle peab arvestust õppejuht. Õpetajad arvestavad laste arengupotentsiaali. Lasteaias viiakse läbi eraldi eesti keele tegevusi, milleks jaotatakse rühmad väiksemateks alarühmadeks. Direktor lisas, et laste keeleõppega tegeleb eesti keele õpetaja.

Eesti keele õpetaja sõnul laste individuaalset eesti keele oskuse hindamist ta teinud ei ole, grupis teab, kes oskab rohkem, kes vähem. Lapse arengu hindamist teevad õpetajad, eesti keele õpetajat sellesse kaasatud ei ole. Õpetaja ei tea, et lasteaias oleks hinnatud eesti keele õpetamisega seonduvat, sh laste eesti keele oskuse arengut.

Lasteaias kasutatakse erinevaid õppematerjale ja õppekeskkondi. Direktor nimetas, et Haridusamet rahastab Canvat, mis on tasuta kasutatav veebipõhine graafilise disaini tööriist, võimaldades luua õppematerjale, on saadud piisavalt finantsvahendeid, mida on kasutatud õppevahendite ostmiseks ja õpetajate lisarahastamiseks. Aasta lõpus osteti SMART tahvel, roboteid, mänguasju, raamatuid. Lasteaia baasil tegutseb metoodikakeskus, mille eesmärk on uute õpetajate toetamine ning metoodilise materjali tutvustamine ja laenutamine.
Õppejuhi sõnul õpetajad kohtuvad omavahel ja jagavad kogemusi ning õppejuht jagab materjale, koolitustel saadut jagatakse. Õppejuht tõi näited, kuidas lasteaia õpetajad on jaganud oma teadmisi, nt muusikaõpetaja jagas oma kogemusi seminaril, mis toimus metoodikakeskuse kaudu, lõimitud aine- ja keeleõppe kuu raames rääkisid õpetajad teiste lasteaedade õpetajatele robotitest ja lego klotside kasutamisest eesti keele kasutamisel. Iga kuu toimuvad õpetajatel lasteaiasisesed kohtumised, kus jagatakse kogemusi.

Eesti keele õpetaja sõnul kasutab ta keelekümbluse materjale, nt teemade kaupa koostatud ühislugemise raamatuid, mida saab lasteaia metoodikakeskusest.

Järelevalves vaadeldi õppe- ja kasvatustegevusi neljas rühmas ning ühes muusikategevuses. Õpetajatele andis tagasisidet õppejuht. Tagasisideks on lasteaias välja töötatud vorm, mille alusel õppejuht õppe- ja kasvatustegevusi hindab. Õpetajad kuulasid õppejuhi tagasisidet, nende eneseanalüüs oli vähene.

Õppetegevuste vaatlused on planeeritud, kasutatakse nii tegevuse vaatlust, kus tegevust vaatleb ainult õppejuht, kui ka lahtisi tegevusi, kus tegevusi vaatlevad kolleegid. Iga õpetaja peab viima läbi ühe lahtise tegevuse.

Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid, et tegevusi on käinud vaatamas nii kolleegid kui õppejuht, tagasisidet on andnud õpetajale õppejuht, andes erinevaid soovitusi tegevuse läbiviimiseks.

Vaadeldud tegevustest mitte kõigis ei toimunud õppetegevused valdavalt eesti keeles. Ühes vaadeldud rühmas oli suurem osakaal laste omavahelisel vestlusel vene keeles, millele õppejuht tagasisidevestlusel ka õpetaja tähelepanu juhtis. Järelevalves ei saadud kindlust, et koolieelikute eesti keele oskus tagab nende sujuva ülemineku eestikeelsesse kooli. Teistes rühmades toimus õppetegevus valdavalt eesti keeles ja lapsed olid õppetegevusse aktiivselt kaasatud. Abiõpetajate kaasamine tegevuste läbiviimisse ja õpetaja toetamisse oli vähene.
Eesti keele õpetaja sõnul oli eelmise aasta koolieelikute rühm tugev, praeguses rühmas osad oskavad hästi, osad on nõrgemad, on vaja pingutada selle nimel, et lapsed saaks eestikeelses koolis hakkama.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul on lasteaia tugevuseks eesti keele õpetaja tööleasumine. Eesti keele õpetajaga koostööd peetakse väga heaks. Eesti keele õpetaja tuleb rühma kaks korda

nädalas, keeleõppeks jagatakse rühm pooleks. Õpetajate esindajad tõid välja, et eesti keele õpet toetab lasteaia metoodikakeskus, mille tegevust korraldab projektijuht, toetades õpetajaid õppevahendite soetamisel. Oluliseks peetakse eesti keele intensiivset õpet, edaspidiselt on oluline keeleõppe diferentseerimine. Rühmas, kus varem kasutati osalist keelekümblust, on olnud üleminek eesti keelele kergem. Keerulisem on alati jälgida, et kõik lapsed saaksid aru, seega igapäevases tegevuses on oluline keele lihtsustamine, samal ajal pöörates tähelepanu ka laste arengu toetamisele. Õpetajad peavad oluliseks lastevanemate toetust eesti keele õpetamisel. Õpetajate sõnul püüavad õpetajad teha kõik selleks, et õpilased saaks eesti keelest aru, nt muusikaõpetaja annab vajadusel kaasa sõnade tõlke, et saaks lisaks õppida, liikumises näidatakse tegevused ette, õpetaja vene keelt tegevuses ei kasuta, rühmaõpetaja kasutab kaarte, kus on tegevus visualiseeritud, kasutatakse kehakeelt.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul võiks keeleõpet parendada õpe väiksemates rühmades. Lisaks õpetajate keelerändele võiks kasutada ka laste keeleränne t, nt osa lapsi on mingil perioodil eestikeelses keskkonnas. Laste keeleoskust arendaks samuti rohkemate võimaluste kasutamine lasteaiavälistes tegevustes, nt muuseumide külastus, sest väljasõidud toetavad igati laste eesti keele arengut.

Vestlusel osalenud hoolekogu liikmete sõnul eestikeelse õppe üle ei ole hoolekogus eriti palju arutatud, probleemina nähakse, et eesti keele oskusega pädevaid õpetajaid ei ole piisavalt ja oleks vaja rohkem eestikeelseid õpetajaid, sest õpetajate koormus on suur.

2.6. Ettepanekud direktorile

2.6.1. Toetada tagasisidevestlusel õpetajat eneseanalüüsile suunava abimaterjaliga, suunamaks õpetajat julgemalt ja mitmekesisemalt analüüsima oma tegevusi.
2.6.2. Kaasata õppetegevuste läbiviimisesse senisest aktiivsemalt abiõpetajaid, toetamaks nii õpetajat kui lapsi.
2.6.3. Juhtida õppetegevuste vaatluste tagasisides järjekindlalt õpetajate tähelepanu vajadusele suunata lapsi õppetegevuses eestikeelsele suhtlusele.
2.6.4. Planeerida laste eesti keele suhtluse arendamiseks rohkem õpet toetavaid tegevusi, nt eestikeelne huvitegevus, õppekäigud.
2.6.5. Koostada kriteeriumid eestikeelse õppe tulemuslikkuse hindamiseks, analüüsida eestikeelse õppe tulemuslikkust ja kavandada sellest lähtuvalt parendustegevusi.

3. Lapse arengu hindamine ja toetamine

3.1. Arengu hindamine

AHRÕKi[50] kohaselt tuleb lastehoiu ja lasteaia õppekavas sõnastada lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas analüüsimise ja hindamise korraldus, samuti erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas selle korraldus.

AHSi[51] kohaselt peab direktor määrama lapse arengu toetamiseks tugiteenuste koordineerija (edaspidi *TUKO*), kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist. Direktori võib tugiteenuste koordineerijaks määrata lasteaia pidaja. TUKO peab toetama ja juhendama õpetajaid lapse esmase toe kavandamisel, nõustama vanemaid ning tegema õpetajatele ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning põhikooli ülemineku toetamiseks.

Õppejuhi sõnul täidab ta lasteaias TUKO ülesandeid, koordineerides valdkonda, nt annavad

[50] AHRÕK, § 2 lg 2 p 4; § 2 lg 3 p 5.
[51] AHS, § 12 lg-d 3 ja 4.

õpetajad teada erivajadustega lapsest, õppejuht koordineerib koostööd lastevanematega, korraldab ümarlaudu.

AHRÕKis[52] on sätestatud lapse arengu hindamise põhimõtted. Sealhulgas koostatakse laste-hoius ja lasteaias vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengust kirjalik kokkuvõte ning vajadusel viiakse lapse arengu toetamiseks vanemaga läbi arenguvestlus.

Lasteaia õppekavas on märgitud, et õpetajad viivad lapse arengu hindamiseks läbi vaatlusi, intervjuusid ja lapse tööde analüüsi. Kaks korda aastas, oktoobris ja mais, hindavad rühmaõpetajad lapse üldoskusi ning vanemad lapsed teevad kord aastas joonistustesti ja sõimeealised arengu jälgimise testi.

Õppejuhi sõnul täidavad õpetajad kaks korda aastas arengukaardi. Kolmeaastastel on eraldi vaatlusuuring, nt kuidas hoiab pliiatsit. Vaadeldakse joonistusi. Lasteaias viivad õpetajad läbi erinevaid teste, nt joonistustest. Seda õpetajad hindavad, aga kirjalikult hinnangut ei fikseerita.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul on igale lapsele avatud arengumapp ja kunstimapp, kus hoitakse kunstitöid. Arengumapis on arenguvestluste ankeedid, lapse arengu kaardid, erilised tööd, mida laps tegi vabal ajal, kunstitööd, mida tehakse veebruaris (inimene, puu, maja).

Lasteaia õppekavas[53] on sõnastatud, et lapsevanemaga viiakse läbi arenguvestlus, mille käigus antakse tagasisidet lapse arengu kohta, selgitatakse välja lapsevanema ootused seoses lapse edasise arenguga, jagatakse soovitusi ja nõuandeid lapse toetamiseks.

Õppejuht märkis, et mõned lapsevanemad on arenguvestlusest loobunud. Eelmisel õppeaastal viidi lasteaias läbi arenguvestlus 164 lapsevanemaga 175-st.

Järelevalves ei leidnud kinnitust, et arenguvestlused oleks läbi viidud kõigi lastevanematega.

Selgitame, et käesolevast õppeaastast koostab õpetaja või lapsehoidja üks kord õppeaastas lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte ning vajadusel viib lapse arengu toetamiseks vanemaga läbi arenguvestluse, kus vanemale antakse tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest, vanem saab esitada oma seisukohti ja ootusi lapse arengule ning lepitakse kokku mõlema osapoole edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.[54]

Järelevalves ei esitatud dokumente, kust nähtuks, et lasteaias hinnatakse süsteemselt laste eesti keele oskuse arengut.

Õppejuhi sõnul hinnati laste keeleoskust viimati 2023. aastal, järgnevatel aastatel ei hinnatud põhjusel, et oodati uue alusharidusseaduse valmimist.

3.2. Koolivalmiduskaart

AHSi[55] kohaselt koostatakse koolivalmiduskaart lasteaia õppekava alusel ning lasteaed peab kandma Eesti hariduse infosüsteemi alushariduse riikliku õppekava läbinud lapse koolivalmiduskaardi. Määruse[56] kohaselt tuleb koolivalmiduskaardil kirjelda lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused.

---

[52] AHRÕK, § 23.
[53] Õppekava, p 7.
[54] AHRÕK, § 23 lg 5.
[55] AHS, § 7 lg 6.
[56] AHRÕK, § 23 lg 7.

Lasteaia õppekava kohaselt koostatakse iga koolimineva lapse kohta aprillis koolivalmiduskaart, lisa 6. Eelmisel, 2025. aastal koostati lasteaias 35 koolivalmiduskaarti.

Õppejuhi sõnul on koolivalmiduskaardi koostamisel lähtutud ministeeriumi juhendmaterjalidest. Tugispetsialiste kaasatakse erivajadustega laste koolivalmiduskaardi koostamisele.

Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid, et koolivalmiduskaarti täidetakse. Muusikaõpetaja sõnul peaks olema võimalus lapsi rohkem jälgida, kui on vajadus täita koolivalmiduskaarti, ning see vajaks veel arutelu, kuidas seda kaarti täita. Seda nähakse veel arenguvajadusena. Sama märkis ka liikumisõpetaja.

Vaadeldud koolivalmiduskaartidel olid tehtud märked lapse kõne arengu ja eesti keel teise keelena oskuse kohta. Teemal *kõne areng* oli vaadeldud kaartidel märgitud vaid, et laps on vene kodukeelega laps. Valdkonnas *eesti keel kui teine keel* käsitlesid sissekanded lapse teadmisi, nt laps kasutab õpitud viisakusväljendeid; teab peast eestikeelseid laule; tunneb kirjapildis oma nime ära; nimetab Eestis tähistatavaid tähtpäevi. Vaadeldud koolivalmiduskaartidel[57] olid hinnangud valdkonnas eesti keel teise keelena identsed. Milline on lapse eesti keele oskus, millised on tema tugevused või milline on tema toevajadus, koolivalmiduskaardilt ei selgu. Teise rühma vaadeldud koolivalmiduskaartidel[58] on valdkonnas *kõne areng* välja toodud lapse suhtlemisoskus mitmes keeles, erinevate lausemallide kasutamine kõnes ning tähelepanekud omandatud sõnavara kohta. Valdkonnas *eesti keel kui teine keel* on sissekannetes välja toodud lapse oskused ja suhtlus, nt tuleb toime igapäevases suhtlemises, tunneb huvi lugemise ja kirjutamise vastu, loeb kokku kahesilbilisi sõnu.

Koolivalmiduskaardi peab lapsevanem esitama koolile, kuid lasteaial ei ole koolidelt tagasisidet nende kohta. Pidaja sõnul üldist tagasisidet koolide direktoritelt saadakse.

3.3. Lapse erivajaduse toetamine

AHSi[59] kohaselt tuleb lasteaias lähtuda õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest, mille kohaselt osaleb laps õppe- ja kasvatustegevuses suurema osa ajast koos kõigi teiste lastega ja oma õpetaja juhendamisel. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes tuleb korraldada lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi. Tugiteenuste tagamiseks peab looma võimalused lasteaia pidaja ja teenuse osutamist korraldama direktor[60].

Vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaias põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti (edaspidi koos *tugispetsialistid*) teenus.[61]

Logopeedi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või logopeedi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.[62] Eripedagoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või eripedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.[63]

[57] Koolivalmiduskaardid, 31.08.2025, rühm Delfiinid.
[58] Koolivalmiduskaardid, 31.08.2025, rühm Lepatriinud.
[59] AHS, § 12 lg 1.
[60] AHS, § 12 lg 2.
[61] AHS, § 12 lg 6.
[62] PGS, § 74^1 lg 10.
[63] PGS, § 74^1 lg 7.

Lasteaias töötab kaks logopeedi, mõlemad töötavad koormusega 1,0, nende kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Logopeedi teenus on tagatud vene kodukeelega lastele, kuid ei ole tagatud eesti kodukeelega lastele. Lasteaias töötavatel logopeedidel puudub keeletase C1, ühel on D-kategooriatunnistus ja teisel keeletase B1.
Logopeedide riigikeeleoskus peab olema vastavusse viidud 01.08.2026 ning nõudeks on C1.

Direktor selgitas, et lasteaias on üheksa eesti keelt kõnelevat last. Logopeedilist abi pakutakse nendele lastele koostöös Tallinna Nõustamiskeskusega, kes igal aastal viib läbi logopeedilist hindamist ning nõustab vanemaid.

Eripedagoog töötab koormusega 1,0, kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

Vestluses osalenud logopeedid kirjeldasid, et õppeaasta alguses vaadatakse lapsi rühmades, paari kuu jooksul vaadeldakse kõiki lapsi eraldi. Laste vaatlust tehakse kaks korda aastas, õppeaasta alguses ja lõpus.

Tugispetsialistide hinnangul oleks lasteaias vajadus psühholoogi järele, sest lasteaias on psühholoogilist abi vajavaid lapsi. Vajadust nähakse ka parema keeleõppemetoodika järele.

3.4. Ettepanekud direktorile

3.4.1. Kasutada lapse arengu hindamisel vahendeid, millega saab hinnata eesti keele oskust ning märkida need lapse arengukaardile.
3.4.2. Kajastada koolivalmiduskaardil lapse eesti keele oskust, et anda koolile parem ülevaade lapse keeleoskusest.
3.4.3. Koolivalmiduskaartide täitmisel lähtuda lapse arengutulemustest, mis annavad tegeliku ülevaate lapse oskustest ja teadmistest ning toevajadusest.
3.4.4. Kaaluda psühholoogi ametikoha loomist, tagamaks lastele ja töötajatele tugi ja psühholoogi teenuse kättesaadavus.

3.5. Ettekirjutus pidajale

Hinnata logopeedi teenuse vajadust ning tagada logopeedi teenus kõigile logopeedi teenust vajavatele lastele, lähtudes alusharidusseaduse § 12 lõikest 6, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74[1] lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

4. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad

4.1. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kvalifikatsioon
Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on rühmaõpetaja, muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja (edaspidi koos *õpetaja*), direktor, õppejuht, abiõpetaja ja tugispetsialistid.[64] Õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaias läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist.[65]

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses[66] toodud nõuetele ning võrreldi EHISesse kantud andmeid[67] ja õppeasutuses kohapeal olevaid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente.

Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli lasteaias kokku 39: direktor, õppejuht, eesti keele õpetaja, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja,

[64] AHS, § 27 lg 1.
[65] AHS, § 28.
[66] AHS, § 29.
[67] EHIS, 02.02.2026.

eripedagoog, kaks logopeedi, 14 rühmaõpetajat ja 17 abiõpetajat. Kvalifikatsiooninõuetele vastavad direktor, õppejuht, eripedagoog, 2 logopeedi, 6 abiõpetajat ja 12 õpetajat.

Lasteaia õpetaja kvalifikatsiooninõuded[68] on kõrgharidus ja õpetajakutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või kõrgharidus, pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.
Lasteaia abiõpetaja kvalifikatsiooninõuded[69] on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

Kvalifikatsiooninõuded on täitmata viiel rühmaõpetajal, ühel õpetajal puudub kõrgharidus ja õpetajakutse, temaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, ning neljal õpetajal puudub õpetajakutse või pedagoogilised kompetentsid ja nendega on sõlmitud tähtajalised töölepingud.

Abiõpetaja keelenõudeks on B2, mis tuleb vastavusse viia 1. augustiks 2026.[70] Lasteaias töötab 17 abiõpetajat, neist 11 keeleoskus ei vasta nõutavale keeletasemele B2. Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele 11 abiõpetajal.

Seadusest[71] tulenevalt peab lasteaia pidaja tagama, et lasteaia töötajate üldarv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav AHRÕKis määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamiseks.

Õppeasutuses vastab kvalifikatsioon nõuetele 23-l (59%) õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajal, seega kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes ei ole piisav õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamiseks.

Direktori sõnul on kõik ametikohad täidetud. Õpetaja pedagoogilise kompetentsi hindamiseks vaatab direktor haridust, eelnevat töökogemust, koolituste läbimist, kutsestandardi järgi ei ole veel õpetajaid hinnatud. Abiõpetaja pedagoogilisi kompetentse ei ole hinnatud, direktori sõnul omandatakse need tööl.

4.2. Avaliku konkursi korraldamine
Seaduse[72] kohaselt peab direktor korraldama õpetajate, tugispetsialistide ja õppejuhi ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi. Konkursi korra ja tingimused peab koostama ja kinnitama direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.

Järelevalves esitati direktori kinnitatud kord.[73] Hoolekogu on andnud korrale oma arvamuse.[74] Korra kohaselt kuulutatakse vaba ametikoha täitmiseks välja konkurss. Konkursiteade avalikustatakse Haridusameti loodud veebikeskkonnas. Direktor moodustab vähemalt kolmeliikmelise komisjoni. Komisjoni töövorm on kinnine koosolek, mida protokollitakse.

[68] AHS, § 29 lg 3.
[69] AHS, § 29 lg 5.
[70] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 10 lg 7^1.
[71] AHS, § 27 lg 2.
[72] AHS, § 27 lg 3.
[73] Direktori 26.09.2014 käskkiri nr 1-2/11 p.
[74] Hoolekogu 25.09.2014 koosoleku protokoll nr 1.

Peale sooviavalduste ja teiste dokumentide saabumist valib direktor välja sobivad kandidaadid, keda vestlusele kutsuda. Komisjon teeb otsuse kandidaadile teatavaks hiljemalt kolmandal tööpäeval peale koosolekut.

Direktori sõnul toimuvad konkursid Haridusameti loodud veebikeskkonna kaudu. Kõige keerulisem on täita logopeedi ametikohta. Kaks aastat on otsitud, ühtegi kandidaati ei ole konkursile tulnud.

4.3. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate koostöö ja täienduskoolitus
Õpetaja ja abiõpetaja peavad arendama järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidaja peab looma võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.[75]

Lasteaias aastateks 2023–2024 koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava analüüsis[76] on toodud välja, et tööd alustavad töötajad vajavad teadmisi pedagoogiliste kompetentside tõstmiseks, kuid lühiajalisi õppepäevi ei saa võrrelda teadmistega, mida omandatakse ülikoolis. Koolitusvajadusena nähakse eesti keele õpetamise metoodika koolitust.

Lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajatest 19 on viimasel viiel aastal läbinud erinevaid eesti keele õpetamist toetavaid koolitusi. Nendest kaheksa töötajat on läbinud ka pikemaajalisi koolitusi, nt keelekümbluse ABC koolitus lasteaia õpetajatele, eestikeelne õpetaja vene õppekeelega koolieelse lasteasutuse rühmas III.

Direktor märkis, et õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate keelelise arengu toetamiseks taotleti vahendeid Töötukassast, korraldati keelekohvikut, 2024. aastal käisid viis õpetajat keelerändes, 2025. aastal osalesid kaks õpetajat Tartus keelerändes. Direktori hinnangul on lasteaias loodud loomulik eesti keele keskkond, seda ka seetõttu, et on palju töötajaid, kelle emakeel on eesti keel.

Käesolevaks aastaks on planeeritud kõigile õpetajatele koolitus eesti keele õpetamine mitmekultuurilises õppekeskkonnas mahus kaheksa tundi. Planeeritud on koolitused sügisel ka abiõpetajatele – abiõpetaja osalemine pedagoogilistes protsessides, u 6–8 tundi sisekoolitusena. Alustava õpetaja ABC – osaleb kuus õpetajat.

4.4. Ettepanek direktorile
Suunata õpetajaid eesti keele õpetamisega seotud koolitustele, toetamaks rühmaõpetajate pedagoogilisi kompetentse ja et õpetajad saaksid paremini toetada laste eesti keele arengut.

4.5. Ettekirjutus pidajale
Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt alusharidusseaduse § 27 lõikele 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

Käesolev õiend edastati lasteaia pidajale ärakuulamiseks 13.02.2026, lasteaia pidaja saatis oma vastuse 19.02.2026. Ärakuulamisel esitatud täiendusi on arvestatud.

[75] AHS, § 28 lg 2.
[76] Lasteaed Ojake. Kogu päeva eestikeelse õppe- ja kasvatustegevuse tegevuskava, 27.12.2024.